2108002601040002 / 1908001201040001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF COMMERCE (EXTERNAL) PART - I
FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT - I

[**Time: As Per Schedule]** **[Max. Marks: 100]**

Instructions:
1. Fill up strictly the following details on your answer book
a. Name of the Examination: **MASTER OF COMMERCE (EXTERNAL) PART - I**
b. Name of the Subject: **FINANCIAL & MANAGEMENT ACCOUNT - I**
c. Subject Code No: **2108002601040002 / 1908001201040001**
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

Student's Signature

Q.1 A. ટેક્સાસ લિ અને શિકાગો લિ ની કેટલીક બાકીઓ. 31.3.2023 ના રોજની નીચે મુજબ છે. **4**

વિગત	ટેક્સાસ લિ	શિકાગો લિ
રોકોણો: "શિકાગો લિ' 2,000 ઇક, શેર સહિત	9,00,000	7,50,000
ઇક, શેરમૂડી (રૂ. 10 નો એક એવા)	36,00,000	3,00,000
સામાન્ય અનામત (1-4-2022)	1,50,000	50,000
નફા-નુકશાન ખાતુ (જમા)	72,000	75,000

"ટેક્સાસ લિ" એ તા. 31.9.2022 ના રોજ "શિકાગો લિ" ના શેર રૂ.3,00,000 ની કિંમતે ખરીધા હતા. તા. 1.4.2022 ના રોજ શિકાગો લિ. ના ચોપડે ₹.25,000 નફા-નુકસાન જમા બાકી હતી.

ઉપરની વિગતો પરથી ગણો:

(1) અંકુશિત પડતર

(2) લઘુમતિ હીત

The Following are some balances of Texas Ltd. and Chicago Ltd. as on 31st March, 2023

Particulars	Texas Ltd.	Chicago Ltd.
Investment: 2000 Equity share of Chicago Ltd.	9,00,000	7,50,000
Equity Share Capital (10 each)	36,00,000	3,00,000
General Reserve (1 -4-2022)	1,50,000	50,000
Profit and Loss A/c. (Credit Balance)	72,000	75,000

Texas Ltd. had acquired shares of Chicago Ltd. at Rs. 3,00,000 on 31st September, 2022. The Profit and Loss A/C of Chicago Ltd. stood at Rs. 25,000 on 1st April, 2022.
Form the above information compute:
(1) Cost of Control and
(2) Minority Interest.

B. નીચેની વિગતો ધ્યાનમાં લીધા પછીનો કંપનીનો ઓખ્ખો નફો ₹ 8,28,111 છે. **4**

1	મેનેજરનો પગાર	50,000
2	મેનજરનું કમિશન	25,000
3	જ્ઞાતિ મંડળને આપેલ દાન	5,000
4	ઘસારાની જોગવાઇ (યંત્ર ખરીદ તારીખથી વપરાશ શરૂ થયા તારીખનો ઘસારો ₹10,000 નો સમાવેશ થાય છે)	30,000
5	આવરકવેરા રિફંડ (₹.5,000 વ્યાજ સહિત)	25,000
6	આવરકવેરાની જોગવાઇ	2,20,000
7	જાહેર થાપણ પર ચૂકવેલ વ્યાજ (ગ્રોસ) (મૂળ સ્થાનેથી કરકરપાતનો દર 10%)	10,000
8	વેચાણ વિતરક ખર્ચ	10,000

9	ઘાલખાધ	7,000
10	ઘાલખાધ અનામત	15,000
11	રોકણ વેચાણની ખોટ	3,000
12	યંત્ર વેચાણનો નફો (મૂળ કિંમત ₹.5,25,000, વેચાણ તારીખ સુધીનો કુલ ઘસારો ₹.25,000)	50,000

કંપનીમાં એક મેનેજર અને બે પૂરા સમયના ડિરેકટરો છે. મેનેજરને 5% અને પૂરા સમયના ડિરેકટરોને 3% લેખે ચોખ્ખા નફા પર કમિશન આપવામાં આવે છે. મેનેજરના કમિશનની ગણતરી તેનું કમિશન તથા પૂરા સમયના ડિરેક્ટરનું કમિશન બાદ કર્યા પછીના નફા પર અને પૂરા સમયના ડિરેકટરનું કમિશન તેમનું કમિશન અને મેનેજરના કમિશન બાદ કર્યા પછીના નફા પર ગણવામાં આવે છે મેનેજરનું તથા પૂરા સમયના ડિરેક્ટરનું કમિશન ગણો.

Net profit has been calculate after considering the following is 8,28,111

1	Manager Salary	50,000
2	Manager Commission	25,000
3	Donation to caste community	5,000
4	Provision of Depreciation (Included Depreciation from purchased date of Machine up to date of use of that Machine 20,000)	30,000
5	Income Tax Refund (Included Rs.5,000 Interest)	25,000
6	Provision for Taxation	2,20,000
7	Payable Interest on Public Deposit (Gross) (TDS 10%)	10,000
8	Selling & Distribution Expenses	10,000
9	Bad debt	7,000
10	Bad debt reserve	15,000
11	Loss on Sale of Investments	3,000

12	Profit on Sale of Machinery (Cost price Rs. 5,25,000, Total 50,000 Depreciation up to date of sale Rs. 25,000)	50,000

Company Employs a Manager and two whole time directors. It pays 5% commission to the manager and 3% to each whole time director. The commission payable to the manager is calculated on the profit left after charging his commission and commissions of whole time directors, and commission payable to whole time directors are calculated on profit left after charging their commission and commission of manager.
Calculate manager's and full time director's commission.

C. વર્ષ 31-3-2023 માટે ફેન્ટેસી લિ. નું નફા અને નુકસાન ખાતું નીચે આપેલ છે: **4**

વિગત	**Rs.**	**વિગત**	**Rs.**
શરૂઆતનો સ્ટોક	76,250	વેચાણ	5,00,000
ખરીદી	3,15,250	આખર સ્ટોક	98,500
આવકમાલ ગાડાભાડું	2,000		
મજૂરી	5,000		
કાચો નફો	2,00,000		
	5,98,500		**5,98,500**
વહીવટી ખર્ચ	1,01,000	કાચો નફો	2,00,000
વેચાણ અને વિતરણ ખર્ચ	12,000	બિન સંચાલકીય આવક:	
બિન સંચાલકીય ખર્ચ	2,000	સિક્યોરિટીઝ પર વ્યાજ	1,500
નાણાકીય ખર્ચ	7,000	શેર પર ડિવિડન્ડ	3,750
ચોખ્ખો નફો	84,000	શેરના વેચાણ પર નફો	750
	2,06,000		**2,06,000**

ગણતરી કરો

1. કાચો નફો ગુણોત્તર

2. ખર્ચ ગુણોત્તર

3. ઓપરેટિંગ રેશિયો

4. ચોખ્ખો નફો ગુણોત્તર

The following Trading and Profit and Loss Account of Fantasy Ltd. for the year 31-3-2023 is given below:

Particular	Rs.	Particular	Rs.
To Opening Stock	76,250	By Sales	5,00,000
To Purchases	3,15,250	By Closing stock	98,500
To Carriage and Freight	2,000		
To Wages	5,000		
To Gross Profit b/d	2,00,000		
	5,98,500		**5,98,500**
To Admin exp	1,01,000	By Gross Profit b/d	2,00,000
To Selling & Dist. exp	12,000	Non-operating incomes:	
Non-operating exp	2,000	Interest on Securities	1,500
Financial Exp	7,000	Dividend on shares	3,750
Net Profit c/d	84,000	Profit on sale of shares	750
	2,06,000		**2,06,000**

Calculate:

1. Gross Profit Ratio
2. Expenses Ratio
3. Operating Ratio
4. Net Profit Ratio

D. બિન નફાકારક સંસ્થા નો અર્થ અને વ્યાખ્યા આપો **4**

Give Meaning and definition of NGO

E. ટૂંકમાં સમજાવો: IND AS 10 **4**

Explain in brief: IND AS 10

Q.2 **(a) નીચે મુજબ 31 માર્ચ 2021 ના રોજ R Ltd. અને M Ltd.નું પાકું સરવૈયું છે** **10**

Liabilities	R Ltd. (Rs.)	M Ltd. (Rs.)	Assets	R Ltd. (Rs.)	M Ltd. (Rs.)
શેર મૂડી			વિવિધ મિલકતો	5,10,000	4,00,000
(દરેક રૂ. 10ના શેર)	4,00,000	3,00,000	રોકાણો (એમ લિ.ના 70% શેરમાં)	1,90,000	
અનામત	1,00,000	-			
લેણદારો	2,00,000	1,00,000			
	7,00,000	4,00,000		7,00,000	4,00,000

31 માર્ચ, 2021ના રોજ એકીકૃત પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

The following is the Balance Sheet of R Ltd. and M Ltd. as on 31' March 2021

Liabilities	R Ltd. (Rs.)	M Ltd. (Rs.)	Assets	R Ltd. (Rs.)	M Ltd. (Rs.)
Share Capital			Sundry Assets	5,10,000	4,00,000
(shares of Rs. 10 each)	4,00,000	3,00,000	Investments (In 70% shares of M Ltd.)	1,90,000	
Reserves	1,00,000	-			
Creditors	2,00,000	1,00,000			
	7,00,000	4,00,000		7,00,000	4,00,000

Prepare a Consolidated Balance Sheet as on 31' March, 2021.

(b) નીચે મુજબ 31 માર્ચ 2021 ના રોજ H Ltd. અને S Ltd.નું પાકું સરવૈયું છે **6**

Liabilities	H Ltd. (Rs.)	S Ltd. (Rs.)	Assets	H Ltd. (Rs.)	S Ltd. (Rs.)
શેર મૂડી			વિવિધ મિલકતો	4,20,000	4,00,000
(દરેક રૂ. 10ના શેર)	4,00,000	3,00,000	રોકાણો (S Ltd.ના 100% શેરમાં	2,80,000	-
અનામત	1,00,000	-			
લેણદારો	2,00,000	1,00,000			
	7,00,000	4,00,000		7,00,000	4,00,000

31 માર્ચ, 2021ના રોજ એકીકૃત પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

The following is the Balance Sheet of H Ltd. and S Ltd. as on 31' March 2021.

Liabilities	H Ltd. (Rs.)	S Ltd. (Rs.)	Assets	H Ltd. (Rs.)	S Ltd. (Rs.)
Share Capital			Sundry Assets	4,20,000	4,00,000
(shares of Rs. 10)	4,00,000	3,00,000	Investments (In 100% shares of S Ltd.)	2,80,000	
Reserves	1,00,000	-			
Creditors	2,00,000	1,00,000			
	7,00,000	4,00,000		7,00,000	4,00,000

Prepare a Consolidated Balance Sheet as on 31' March, 2021.

અથવા

OR

શાહરુખ લિ. અને ગૌરી લિ. નાં. તા. 31.3.2019 નાં રોજનાં પાકાં સરવૈયા નીચે મુજબ હતા. **16**

Particulars	શાહરુખ લિ	ગૌરી લિ
ઇક્વિટી અને દેવા:		
શેરહોલ્ડરોના ભંડોળ:		
શેરમૂડી – દરેક રૂ.10 નો એવા પૂરા ભરાયેલા શેર	4,00,000	2,50,000
અનામત અને વધારો-		
સામાન્ય અનામત (1-4-2018)	68,611	50,000
નાનુ.ખાતું	2,45,000	1,10,000
ચાલુ દેવા:		
વેપારી દેવાં – લેણદારો	1,00,000	55,000
દેવીહૂંડી	72,500	30,000
અન્ય ચાલુ દેવું-		
શાહરુખ લિ. નું ચાલુ ખાતું	--	5,000
	8,86,111	**5,00,000**
મિલકતોઃ		
બિનાચાલુ મિલકતો:		
કાયમી મિલકતો -		
દશ્ય કાયમી મિલકતો-		
જમીન-મકાન	90,000	1,00,000
સાંચા-યંત્રો	3,00,000	1,08,000
ફર્નિચર	60,000	40,000
અદશ્ય કાયમી મિલકતોઃ	20,000	40,000
પાધડી		
બિન ચાલુ રોકણો:	2,33,000	30,000

રોકણો		
ચાલુ મિલકતો.		
માલસામગ્રી – સ્ટોક	15,611	77,000
વેપારી લેણાં – દેવાદારો	1,00,000	90,000
લેણીહૂંડી	40,000	11,000
રોકડ અને રોકડ સ્વરૂપની મિલકતો – રોકડ સિલક	12,500	4,000
અન્ય ચાલૂ મિલકત – ગૌરી લિ. નું. ચાલુ ખાતું		15,000
	8,86,111	**5,00,000**

વધારાની માહિતીઃ

(1) તા. 1 લી જુલાઇ, 2018 ના રોજ શાહરુખ લિ. એ ગૌરી લિ. ના 20,000 ઇક્વિટી શેર મૂળ કિંમતે ખરીધા હતા.

(2) તા. 1 એપ્રિલ, 2018 ના રોજ ગૌરી લિ. નું નફાનુકશાન ખાતું રૂ. 60,000 ની જમા બાકી દર્શાવતું હતું

(3) ગૌરી લિ. 2017-18 ના વર્ષ અંગે ઈકિવટી શેરો ઉપર શેરદીઠ રૂ. 2 લેખે ડિવિડન્ડ ઓગસ્ટ, 2018 દરમિયાન ચુક્યું હતું. આ ડિવિડન્ડ આરૂખ લિ. એ તેના નફા-નુકશાન ખાતે જમા કર્યું હતું.

(4) ગૌરી લિ. ના ચોપડે તા. 1 લી એપ્રિલ, 2018 ના રોજ યંત્ર ખાતું રૂ. 1,20,000 ની બાકી દર્શાવતું હતું, પરંતુ તા. 1લી જુલાઈ, 2018ના રોજ યંત્રોની ફેરઆંકણી કરતાં તેની કિંમત રૂ. 1,60,000 નકકી કરવામાં આવી હતી અને આ બાબત ગૌરી લિ. ના ચોપડે નોંધી ન હતી.

(5) તા. 29 માર્ચ, 2019 ના રોજ ગૌરી લિ. શાહરુખ લિ. ને 10,000 નો ચેક મોકલ્યો હતો, પરંતુ તા. 31 માર્ચ, 2019 પહેલાં પહોંચ્યો ન હતો.

(6) ગૌરી લિ. ની દેવી હૂંડીઓમાં શાહરુખ લિ. એ લખેલી ₹.16,000 ની હૂંડીઓનો સમાવેશ થતો હતો. જે પૈકી રૂ.6,000 ની હૂંડી શાહરુખ લિ. વટાવી હતી તે હજુ

પાકી ન હતી. ઉપરની વિગતો પરથી 31મી માર્ચ, 2019 ના રોજનું એકત્રિત પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

The Balance Sheet of Shahrukh Ltd and Gauri Ltd as on 31st March, 2009 are as follows:

Particulars	Shahrukh Ltd	Gauri Ltd
Equity and Liabilities:		
Shareholder's Funds:		
Share Capital - Equity Share of Rs. 10 each	4,00,000	2,50,000
Reserve and Surplus -		
General Reserve (1-4-2018)	68,611	50,000
Profit & Loss A/c.	2,45,000	1,10,000
Current Liabilities:		
Trade Payables - Creditors	1,00,000	55,000
Bills Payables	72,500	30,000
Other Current Liabilities-		
Current A/c of Shahrukh Ltd.	--	5,000
	8,86,111	**5,00,000**
Assets:		
Non-Current Assets:		
Fixed Assets :-		
Tangible Assets -		
Land & Building	90,000	1,00,000
Machinery	3,00,000	1,08,000
Furniture	60,000	40,000
Intangible Assets-		
Goodwill	20,000	40,000
Non-Current Investment:		
Investment	2,33,000	30,000
Current Assets:		
Inventories - Stock	15,611	77,000
Trade receivables - Debtors	1,00,000	90,000
Bills Receivables	40,000	11,000
Cash and cash equivalents- - Cash and Bank	12,500	4,000
Other Current Assets: Current A/c of Gauri Ltd.		15,000
	8,86,111	**5,00,000**

Additional Information:

(1) Shahrukh Ltd acquired 20,000 Equity Shares of Gauri Ltd at par on 1st July, 2018.
(2) The Profit and Loss A/c of Gauri Ltd showed a credit balance of Rs. 60,000 on 1st April, 2018.
(3) Gauri Ltd has paid dividend of Rs. 2 per Equity Share in August 2018 for the year 2017-18. This dividend was credited to Profit & Loss A/c by Shahrukh Ltd.
(4) On 1st April, 2018, Machinery A/c showed a balance of Rs. 1,20,000 in the books of Gauri Ltd. but it was revalued at Rs. 1,60,000 on 1st July, 2018 and it was not recorded in the books of Gauri Ltd.
(5) A Cheque of Rs. 10,000 sent by Gauri Ltd, to Shahrukh Ltd on 29th March, 2019 has not reached till 31st March, 2019.
(6) The bills payable of Gauri Ltd included bill of Rs. 16,000, which were drawn by Shahrukh Ltd of which a bill of Rs. 6,000 was discounted by Shahrukh Ltd and it has still not matured. Prepare consolidated Balance Sheet as on 31st March, 2019.

Q.3 (a) સમજાવો: સંચાલકીય મહેનતાણા વિશે કંપનીઝ એક્ટ, 2013ની જોગવાઈઓ **8**

Explain: Provisions of Companies Act, 2013 about Managerial Remuneration

(b) સમજાવો: NGO નું મહત્વ **8**

Explain: Importance of NGO

અથવા

OR

Sutex લિ. માં એક મેનેજર અને ત્રણ પૂરા સમયના ડિરેક્ટરો છે. મેનેજરને 5% અને દરેક પૂરા સમયના ડિરેકટરોને 2% નફા પર કમિશન આપવામાં આવે છે. મેનેજરના કમિશનની ગણતરી તેમનું કમિશન તથા પૂરા સમયના ડિરેક્ટરોને આપેલ મિશન પછી વધતા નફા પર કરવામાં આવે છે. જયારે પૂરા સમયના ડિરેકટરને આપેલ કમિશન તેમનું મિશન તથા મેનજરને કમિશન આપ્યા પછીના **16**

નફા પર ગણવામાં આવે છે. તા. 31મી માર્ચ, 2023 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું નફા-નુકશાન ખાતું નીચે મુજબ છે.

વિગત	**Rs.**	**Rs.**
કામગીરીમાંથી ઉપજઃ		
વેચાણ		5,00,000
અન્ય આવકો:		
આવકવેરા ફિંડ	15,000	
નોંધણી પહેલાનો નફો	25,000	
જામીનગીરી પ્રીમિયમ	20,000	
યંત્ર વેચાણનો નફો	25,000	
રોકાણ પર વ્યાજ (નેટ)	27,000	1,12,000
કુલ આવક (અ)		6,12,000
બાદઃ કુલ ખર્ચા:		
કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ:		
પગાર અને બોનસ	35,000	
સંચાલકીય મહેનતાણું	25,000	
ગયા વર્ષનું બોનસ	15,000	75,000
નાણાકીય ખર્ચ:		
ડિબેંચર પર વ્યાજ (ગ્રોસ)	15,000	15,000
ઘસારો અને માંડી વાળેલ ખર્ચ:		
ઘસારાની જોગવાઇ	35,000	35,000
અન્ય ખર્ચ:.		
મુસાફરી ખર્ચા	25,000	
વેચાણ વિતરણ ખર્ચા	60,000	
દાન	25,000	
મરામત ખર્ચા	25,000	
રોકણ વેચાણ ખોટ	15,000	

ડિબેંચર ટ્રસ્ટીઓનું મહેનતાણું	10,000	
સામાન્ય અનામત	35,000	
ડિવિડન્ડ સમીકરણ ફંડ	25,000	
ધાલખાય (ગયા વર્ષની)	5,000	
આગનું વીમા પ્રીમિયમ	15,000	2,40,000
કુલ ખર્ચ (બ)		3,65,000
કરવેરા પહેલાનો નફો (અ-બ)		2,47,000
કરવેરાની જોગવાઇ		1,21,000
ચ્ચ્ખો નફો		1,26,000

વધારાની માહિતી.

(1) નીચેનાનો કાયમી મિલકતો પર ઘસારામાં સમાવેશ થાય છે. વધારાની પાળીનો ઘસારો રૂ. 45,000 અને યંત્રની ખરીધા તારીખથી યંત્રના વપરાશ શરૂ થયા તારીખ સુધીનો ઘસારો રૂ. 20,000

(2) રોકણ પર વ્યાજમાં ટી.ડી. એસ. નો દર 10% છે.

(3) યંત્ર ઘસારા બાદ કિંમત પર 50% નફો લઇ વેચવામાં આવ્યો હતો. ઘસારાનો દર 20% હતો.

(4) અમાન્ય દાન ₹15,000

(5) પગાર અને બોનસની રકમમાં એક કર્મચારીને એસ-ગ્રેશિયા ચુકવણી ₹15,000નો સમાવેશ થાય છે.

(6) વેચાણ-વિતરણ ખર્ચની 50% રકમ નવા શો રૂમના ખર્ચ અંગેની છે.

(7) આવકવેરાની જોગવાઇમાં 10% સટેકસનો સમાવેશ થાય છે.

(8) નીચેના ખર્ચાની નોંધ નફા-નુકશાન ખાતે થઇ નથી

1. માંડીવાળેલ ડીબેચર વટાવ રૂ 2,000

2. વૈજ્ઞાનિક સંશોધન ખર્ચ રૂ. 12,000

3. ધાલખાધ (ચાલુ વર્ષની) રૂ. 2,000

4. ઘાલખાધ અનામત (નવી) રૂ. 5,000

5. ઓફિસ ખર્ચા રૂ14,167

Sutex Ltd. Employs a Manager and three whole time directors. It pays 5% commission to the manager and 2% to each whole time director. The commission payable to the manager is calculated on the profit left after charging his commission and commissions of whole time directors, and commission payable to whole time directors are calculated on profit left after charging their commission and commission of manager. The following is the Profit & Loss statement of the year ended 31st March, 2023.

Particulars	Rs.	Rs.
Revenue income for operation		
Sales		5,00,000
Other Income:		
Income Tax Refund	15,000	
Profit before Registration	25,000	
Security Premium	20,000	
Profit on sale of Machinery	25,000	
Interest on Investment (Net)	27,000	1,12,000
Total Income (A)		6,12,000
Less: Expenses:		
Expenses on Employees benefits		
Salary and Bonus	35,000	
Managerial Remuneration	25,000	
Bonus of Previous year	15,000	75,000
Financial Costs		
Interest on Debentures (Gross)	15,000	15,000
Depreciation and amortisation expenses:		
Provision of Depreciation	35,000	35,000
Other Expenses		
Travelling Expenses	25,000	
Sales & Distribution Expenses	60,000	
Donation	25,000	
Repair	25,000	
Loss on Sale of Investment	15,000	
Debenture Trustees Remuneration	10,000	
General Reserve	35,000	
Dividend Sinking Fund	25,000	

Bad debt (previous year)	5,000	
Fire Insurance	15,000	2,40,000
Total Expense (B)		3,65,000
Profit before Income Tax (A-B)		2,47,000
Less: Provision for Tax		1,21,000
Net profit		1,26,000

Other Information:

(1) Following are included in depreciation of fixed assets. Depreciation for extra shift Rs. 45,000 and Depreciation from purchased date of Machine up to date of use of that Machine Rs. 20,000

(2) The Rate of TDS for Interest on Investment was 10%

(3) The Machine was sold at 50% profit on W.D.V. Depreciation Rate was 20%

(4) Not permissible Donation Rs. 15,000

(5) Salary and bonus includes Rs. 15,000 to an employee's Ex-gratia rebate.

(6) Selling and Distribution Expense include 50% for the newly showroom expense.

(7) Surtax 10% include in above provision for taxation

(8) Following items are not recorded in above profit and loss statement

1. Write off Discount Debentures Rs. 2,000
2. Scientific Research Exp. Rs. 12,000
3. Bad debt (Current year) Rs. 2,000
4. Bad debt reserve (New) Rs. 5,000
5. Administrative Exp. Rs. 14,167

Q.4 વર્ષ 2022 અને 2023 નું રાધેશ્યામનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે: **16**

જવાબદારી	**2022**	**2023**	**મિલકત**	**2022**	**2023**
ઇક્વિટી શેર મડી	1,00,000	12,500	જમીન અને ઇમારત	50,000	75,000
સામાન્ય અનામત	12,500	15,000	પ્લાન્ટ મશીનરી	57,500	55,000
નફા અને નુકશાન ખાત	10,000	7,500	સ્ટોક	10,000	12,500
લેણદારો	5,000	6,250	દેવાદાર	7,500	10,000
દેવી હુંડી	3,750	7,500	રોકડ અને બેંક	5,000	7,500

ચકવવના બાકી ખર્ચ	1,250	3,750	લેણી ઠંડી	2,500	5,000
પ્રોવિડન્ટ ફંડ	7,500	5,000	પ્રારંભિક ખર્ચ	7,500	5,000
	1,40,000	1,70,00		1,40,000	1,70,000

નફા નુકશાન ખાતું

Particulars	**2022**	**2023**	**Particulars**	**2022**	**2023**
શરૂનો સ્ટોક	5,000	10,000	વેચાણ	62,500	1,12,500
ખરીદી	37,500	47,500	આખર સ્ટોક	10,000	12,500
ઓફિસ ખર્ચ	7,500	10,000	ફર્નિચરના વેચાણ પર	2,500	-----
વેચાણ ખર્ચ	5,000	12,500			
આર્થિક ખર્ચ	2,500	15,000			
ચોખ્ખો નફો	17,500	30,000			
	75,000	1,25,00		75,000	1,25,000

શોધોઃ

(1) ચાલુ ગુણોત્તર (2) સ્ટોક ટર્નઓવર ગુણોત્તર (3) કાચા નફાનો ગુણોત્તર (4) લિક્વિડ રેશિયો (5) દેવાદાર ટર્નઓવર ગુણોત્તર (કામકાજના દિવસો 300) (6) ઇક્વિટી કેપિટલ પરનું વળતર (7) માલિકીનો ગુણોત્તર. અને બંને વર્ષોના ગુણોત્તરની સરખામણી કરો અને નક્કી કરો કે કંપનીનું પ્રદર્શન વર્ષ-દર વર્ષે સુધરે છે કે બગડે છે.

The Balance Sheet as on 2022 and 2023 of Radheshyam are as under:

Liabilities	**2022**	**2023**	**Assets**	**2022**	**2023**
Equity share capital	1,00,000	1,25,00	Land and Buildings	50,000	75,000
General Reserve &	12,500	15,000	Plant Machinery	57,500	55,000
Profit & Loss A/c	10,000	7,500	Stock	10,000	12,500
Creditors	5,000	6,250	Debtors	7,500	10,000
Bills payable	3,750	7,500	Cash & Bank	5,000	7,500

o/s. Expenses	1,250	3,750	Bills Receivable	2,500	5,000
Provident Fund	7,500	5,000	Preliminary Exp.	7,500	5,000
	1,40,000	1,70,00		1,40,000	1,70,000

Profit & Loss A/c.

Particulars	**2022**	**2023**	**Particulars**	**2022**	**2023**
To Op. Stock	5,000	10,000	By Sales	62,500	1,12,500
To Purchase	37,500	47,500	By Closing Stock	10,000	12,500
To Office Exp.	7,500	10,000	By Profit on Sale of Furniture	2,500	-----
To Selling exp.	5,000	12,500			
To Fin. Exp.	2,500	15,000			
To Net profit	17,500	30,000			
	75,000	1,25,00		75,000	1,25,000

Find out (1) Current Ratio (2) Stock Turnover Ratio (3) Gross Profit Ratio (4) Liquid Ratio (5) Debtor Turnover Ratio (working days 300) (6) Return on Equity Capital employed (7) Ownership Ratio. And make a comparison of the ratio of both years and determine whether the performance of the company gets improved or deteriorates year by year.

અથવા

OR

31-3-23 ના રોજ મનોહર સન્સનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે. **16**

Particular	**Rs.**	**Particular**	**Rs.**
ઇક્વિટી શેર રૂ. 10 નો એક	10,00,000	કાયમી મિલકત	20,00,000
10% પ્રેફરેન્સ શેર રૂ.100 નો એક	4,00,000	રોકાણો	2,00,000
અનામત	7,00,000	આખર સ્ટોક	2,00,000
15% ડિબેન્ચર્સ	5,00,000	દેવાદારો	4,60,000
લેણદારો	2,40,000	લેણી હૂંડી	60,000

બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	1,60,000	બેંકમાં રોકડ સ્થાપના ખર્ચ	60,000 20,000
	30,00,000		30,00,000

31-3-'23 ના રોજ સમાપ્ત થતા વર્ષ માટેનું સંક્ષિપ્ત નફા નુકસાન ખાતું નીચે મુજબ છે:

	Rs.
વેચાણ (25% રોકડ વેચાણ)	80,00,000
બાદ: વેચાયેલા માલની પડતર	56,00,000
કાચો નફો	24,00,000
ચોખ્ખો નફો (વ્યાજ અને કર (50%) પહેલાં)	9,00,000

નીચેના ગુણોત્તરની ગણતરી કરો:

(1) મૂડી પરના વળતરનો દર (2) માલિકીનો ગુણોત્તર (3) મૂડી-દેવા દર (4) કેપિટલ ગિયરિંગ રેશિયો (5) દેવાદારોનો ગુણોત્તર (વર્ષના 365 દિવસ.) (6) શેરધારકોના ભંડોળ પર વળતરનો દર (7) ઇક્વિટી શેરહોલ્ડર્સ ફંડ પર વળતરનો દર

Following is the summarised Balance Sheet of Manohar sons as on 31-3-23.

Particular	**Rs.**	**Particular**	**Rs.**
Equity Shares of Rs. 10 each	10,00,000	Fixed Assets	20,00,000
10% Pref. Sh. of Rs.100 each	4,00,000	Investments	2,00,000
Reserves and Surplus	7,00,000	Closing Stock	2,00,000
15% Debentures	5,00,000	sundry Debtors	4,60,000
Sundry Creditors	2,40,000	Bills Receivable	60,000
Bank Overdraft	1,60,000	Cash at Bank	60,000
		Preliminary Expenses	20,000
	30,00,000		30,00,000

Summarised Profit and Loss Account is as under for the year ending on 31-3-'23:

	Rs.
Sales (25% Cash sales)	80,00,000
Less: Cost of goods sold	56,00,000
Gross Profit	24,00,000
Net profit (Before Interest and tax 50%)	9,00,000

Calculate the following ratios:

(1) Rate on Return on Capital Employed (2) Proprietary Ratio (3) Debt-Equity (4) Capital gearing Ratio (5) Debtors Ratio (365 days of the year.) (6) Rate of Return on Shareholders' Funds (7) Rate of Return on Equity shareholders fund

Q.5 ગજોધર લિમિટેડના 2018-19 માટે નફા નુકશાન ખાતું અને પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો. **16**

March 31, 2019 ના રોજ પુરા થતા વર્ષનું આવક જાવક

આવક		Amount	જાવક		Amount
શરૂની બાકી		41,000	પગાર અને વેતન:		
			2017-18	4,800	
			2018-19	83,200	88,000
સબ્સ્ક્રિપ્શન્સ			વિવિધ ખર્ચ		37,000
2017-18	7,200		ફ્રીહોલ્ડ જમીન		60,000
2018-19	3,37,600		સ્ટેશનરી		16,000
2019-20	12,000	3,56,800	કર		24,000

પ્રવેશ ફી		16,000	નાસ્તાનો ખર્ચ		37,500
લોકર ભાડું		58,000	ટેલિફોન શુલ્ક		4,000
નાસ્તાથી આવક		48,000	રોકાણો		2,50,000
રોકાણોમાંથીઆવક		10,000	ઓડિટ ફી		6,000
સરકારી અનુદાન		40,000	છેવટની બાકી		53,300
બિન-સભ્યો તરફથી ફી		6,000			
		5,75,800			5,75,800

નીચેની વધારાની માહિતી પ્રદાન કરવામાં આવી છેઃ

1. ત્યાં 1,800 સભ્યો છે, દરેક રૂ. 200 નું વાર્ષિક સન્સ્ક્રિપ્શન ચૂકવે છે. 1 એપ્રિલ, 2018 ના રોજ રૂ. 18,000 2017-18ના બાકી હતા
2. 31 માર્ચ, 2019ના રોજ કર જૂન 2019 સુધી અગાઉથી ચૂકવવામાં આવ્યા હતા; દર વર્ષે ચૂકવવામાં આવેલ ચાર્જ રૂ. 24,000 છે.
3. 31 માર્ચ, 2019 ના રોજ 1,400 રૂ. પિયાનું ટેલિફોન બિલ બાકી હતું.
4. 31 માર્ચ, 2018 ના રોજ બાકી અન્ય ખર્ચ કુલ ₹.2,800 છે.
5. 31 માર્ચ, 2018ના રોજ સ્ટેશનરીનો સ્ટોક રૂ.2,000; 31 માર્ચ, 2019 ના રોજ, તે રૂ 3,600 છે.

Prepare Income & Expenditure Account and Balance Sheet for 2018-19 of Gajodhar Ltd.

RECEIPT AND PAYMENT ACCOUNT

for the year ending March 31, 2019

Receipts		Amount	Payments		Amount
Balance b/d		41,000	Payments		

			Salaries and Wages:		
			2017-18	4,800	
			2018-19	83,200	88,000
Subscriptions:			Sundry expenses		37,000
2017-18	7,200		Freehold land		60,000
2018-19	3,37,600		Stationery		16,000
2019-20	12,000	3,56,800	Rates		24,000
Entrance fees		16,000	Refreshment expenses		37,500
Locker rent		58,000	Telephone charges		4,000
Revenue from refreshment		48,000	Investments		2,50,000
Income from investments		10,000	Audit fee		6,000
Govt. Grant		40,000	Balance c/d		53,300
Fess from Non-members		6,000			
		5,75,800			5,75,800

The following additional information is provided:

1. There are 1,800 members, each paying an annual subscription of Rs. 200, Rs.18,000 were in arrears for 2017- 18 as on April 1, 2018
2. On March 31, 2019 the rates were prepaid to June 2019; the charge paid every year being Rs. 24,000.
3. There was an outstanding telephone bill for Rs.1,400 on March 31, 2019.
4. Outstanding sundry expenses as on March 31, 2018 totalled Rs. 2,800.
5. Stock of stationery as on March 31, 2019 was Rs. 2,000; on March 31, 2019, it was Rs. 3,600.

અથવા

OR

31મી માર્ચ, 2016 ના રોજ પૂરા થયેલા વર્ષ માટે નટરાજ લિટરરી સોસાયટી, હૈદરાબાદનું આવક 16 અને જાવક ખાતું નીચે મુજબ છે: **16**

આવક	Rs.	જાવક	Rs.
શરની પાકી 1.4.2015	7,200	પગાર	16,500
ધન	8,000	અન્ય ખર્ચ	1,000
હોલ ભાડ	15,400	ધન	1,500
પવચનોની આવક	4,700	પવચનો ખર્ચ	3,000
બોન્ડસ પર વ્યાજ	900	અખખાચે	3,800
જર્નીં રસીદો	5,600	પવાસ ખર્ચ	4,400
જના આખબારોનું વેચાણ	300	પુસ્તકો	14,000
જના કર્નીયરનં વેચાણ	400	મોવિંગ મશીન	10,000
(કિમત ₹2000)		(1-7-2015 ના રોજ)	
સન્સ્કિપ્શન્સ		કર્નીયર	7,000
2014-15 1,500		ટપાલ	400
2015-16 38,000		કન્વેયન્સ	800
2016-17 800	40,300	છેવટની ખાકી	20,400
	82,800		82,800

વધારાની માહિતી :

(1) ત્યાં 400 સભ્યો છે જે પ્રત્યેક રૂ. 100નું વાર્ષિક લવાજમ ભરે છે.

(2) 31મી માર્ચ, 2015ના રોજ, ટ્રસ્ટની માલિકીની ઇમારતો રૂ. 75,000; ફર્નિચર રૂ. 10,000; પુસ્તકો રૂ. 6,000 અને 12% બોન્ડ રૂ. 10,000 છે.

(3) માર્ચ, 2016 માટે પગાર રૂ. 1,500 7મી એપ્રિલ, 2016 સુધી ચૂકવવામાં આવ્યા ન હતા.

(4) મુસાફરીની આવક મળવાપાત્ર રૂ. 400.

5) બિલ્ડીંગ્સ અને મોવિંગ મશીન પર ઘસારો 10% p.a. અને ફર્નિચર અને પુસ્તકો પર 20% p.a. છે.

(6) દાન પેટે મળેલી રકમમાંથી અડધી રકમને આવક તરીકે ગણવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું. 31મી માર્ચ, 2016 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે નફા-નુકશાન ખાતું અને પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

Following is the Receipt and Payments Account of Natraj Literary Society, Hyderabad for the year ended 31st March, 2016:

Receipts	Rs.	Payments	Rs.
To Balance b/d 1-4-2015	7,200	By Salaries	16,500
To Donations	8,000	By Sundry Expenses	1,000
To Rent of the hall	15,400	By Charities	1,500
To Proceeds of lectures	4,700	By Cost of lectures	3,000
To Interest on Bonds	900	By Newspapers	3,800
To Journey Receipts	5,600	By Journey Expenses	4,400
To Sale of old newspapers	300	By Books	14,000
To Sale of old furniture	400	By Mowing Machine	10,000
(book value Rs. 2000		(Purchased on 1-7-2015)	
To Subscriptions:		By Furniture	7,000
2014-15 1,500		By Postage	400
2015-16 38,000		By Conveyance	800
2016-17 800	40,300	By Balance c/d	20,400
	82,800		82,800

Additional Information!

(1) There are 400 members each paying an annual subscription of Rs. 100.

(2) On 31st March, 2015, the trust owned Buildings Rs. 75,000; Furniture Rs. 10,000; Books Rs. 6,000 and 12% Bonds Rs. 10,000.

(3) Salaries of Rs. 1,500 for March, 2016 were not paid until 7th April, 2016.

(4) Journey income receivable Rs. 400

(5) Charge depreciation @ 10% p.a, on Buildings and mowing machine and 20% p.a, on the closing balance of furniture and books,

(6) it was decided to treat one-half of the amounts received on account of donations as income.

Prepare Income and Expenditure Account for the year ending 31st March, 2016 and a Balance Sheet as at that date.

Q.6 ટૂંકનોધ લખો (ગમે તે ચાર) 16

1) સ્ટાર્ટઅપ માટે ભંડોળના સ્રોતો
2) શાસક કંપની અને ગૌણ કંપનીનુ એકીકૃત પાકુ સરવૈયુ
3) સંચાલકીય મહેનતાણા માટે કપાતપાત્ર ખર્ચ
4) પ્રવૃત્તિ દર ગુણોત્તર
5) સામાજિક હિસાબના ફાયદા
6) મેક ઇન ઇન્ડિયા પ્રોજેકટ માટે સરકારની નીતિ
7) મૂડી પર્યાપ્તતા ગુણોત્તર (CRAR)
8) આર્થિક વિશ્લેષણના પગલાં

Short Note (any four)

1) Sources of Funding for Startup
2) Consolidated Balance sheet of Holding Company and Subsidiary Company
3) Deductible expenses for Managerial Remuneration
4) Activity Ratios
5) Advantages of Social Accounting
6) Govt policy for Make-in-India project
7) Capital Adequacy Ratio (CRAR)
8) Steps of Economic Analysis

*****